گزارش خبر
NEWSREPORT

کد خبر: ۴۵۶۹۲۰
دوشنبه ۶ تیر ۱۴۰۱ ۷:۱۴

نمایش های عروسکی درشیراز؛

نمایش عروسکی عروسیِ مبارک

اولین بار تعدادی عروسک توسط کاکا محمد شیرازی از کشور چین وارد ایران شد و نمایش های عروسکی درشیراز و دیگر شهرها رواج یافت وکاکا محمد شیرازی پدر خیمه شب بازی ایران لقب گرفت.

به گزارش خبرنگاران گروه فرهنگ، هنر و رسانه گزارش خبر، نمایش عروسکی جی جی بی جی یا جی جی وی جی گونه سنتی نمایش عروسکی ایرانی است و به نوعی پدر نمایش عروسکی ایران می باشد.
اولین بار سالها پیش تعدادی عروسک توسط کاکا محمد شیرازی ازچین وارد ایران شد و در شهر شیراز مورد استفاده قرارگرفت.کاکا محمد شیرازی نمایش هایی با نام جی جی بی جی را اجرا کرد. بعد از اجراهای متعدد کاکا محمد عروسک ها با فرم های دیگری به سراسر ایران صادر شدند. گونه اصلی عروسک های جی جی بی جی عروسک های دستکشی می باشند. از ویژگی‌های بارز این عروسک ها استفاده از سوتکی بوده که صداپیشه با آن به جای عروسک ها صحبت می کرده است. صدا پیشه این سوتک که صدای جیغ مانندی هم داشته را در دهانش قرار می‌داده و به اجرای نقش می پرداخته و اصطلاح جی جی بی جی به این دلیل به این گونه نمایشی اطلاق شده است.
وقتی که صدا پیشه با صفیر(سوتک) جای عروسک ها صحبت می کرد معمولاً کلامش برای مخاطب به صورت کامل قابل فهم نبوده، به همین دلیل فردی به نام مرشد یا بابا به عنوان رابط بین تماشاچی و عروسک ها به ایفای نقش میپرداخته است.
در این گونهِ نمایش نوازنده هایی هم حضور داشتند که با نوازندگی آنها نمایش وقصه اجرا میشد. معمولاً عروسک گردان و صداپیشه یک نفر بوده و این تکنیک ازنمایش عروسکی بیشتر در مجالس عروسی و غیره برپا و اجرا می شده است که این تکنیک را دورگردهایی هم بعضاً در گوشه و کنار شهر ها و ورودی دروازه های شهر انجام می دادند.
برخلاف گونه های نمایشی مختلف این نوع نمایش مختص و متعلق به شهر شیراز بوده که متاسفانه مهجور مانده و در حال حاضر شهر های دیگر در ایران از این نمایش بهره می برند. در چند سال اخیر در شهر شیراز به جز یکی دو گروه محدود این نمایش را انجام دادند و گروهای تئاتری با توجه به قدمت و تاریخچه فرهنگی این نوع نمایش توجهی به آن نکرده اند.

خیلی ها بر این باورندکه نمایش جی جی بی جی و خیمه شب بازی به یک فرم اجرا می شوند امااینگونه نیست. درنمایش خیمه شب بازی ما با عروسک نخی مواجه می شویم.در جی جی بی جی عروسکها با تکنیک دستکشی اجرا می شوند و با ساز و آواز فولکلور اصیل ایرانی(شیرازی) مواجه هستیم، گرچه که در خیمه شب بازی هم گاهی این روند مشاهده می شود اما در جی جی بی جی تمرکز اصلی روی موسیقی است. نمایش عروسکی جی جی بی جی را موسیقی پیش می برد.
عروسک هایی که در قدیم برای این نوع نمایش استفاده می شدند بسیار با اصالت و ارزشمند هستند . با توجه به مخاطب امروز ضعفی که در این نوع عروسک وجود دارد ازرنگ و لعاب و فرم جالبی برای بخش اعظمی از آن که کودکان هستند برخوردارنیستند

قصه های جی جی بی جی
قصه نمایش جی جی بی جی از چندین قصه شیرین و محدود تشکیل شده که این قصه ها سینه به سینه ونسل به نسل متنقل شده و اصالت آن حفظ شده است. کاراکتر عروسکی مبارک ذاتاً انتقادگر است و معمولا با مسائل اجتماعی، اقتصادی و سیاسی روز همیشه چالش دارد و شوخی می کند به طبع داشتنِ این کاراکتر، کارگردانِ این نمایش مسائل روز جامعه خود را با حفظ کردن اصل قصه درنمایش عروسکی خود درکاراکترِ مبارک به کار می گیرد.

گروه خانه عروسک بر آن شدتا رنگ و بوی نوینی به این نوع نمایش اختصاص دهد.استفاده از طراحی جدید در فرم ظاهری و رنگ عروسکهای دستکشی،طراحی لباس مناسب برای مرشد و نوازده،طراحی پرده نمایش جدید نسبت به نوع قدیمی آن میتواند به جذب مخاطب امروزی کمک شایانی کند.
نمایش عروسکی جی جی بی جی به کارگردانی میترا توکل پور صالح آذرماه سال گذشته در جشنواره نمایش های آیینی و سنتی پذیرفته شد اما به علت شرایط کرونایی نمایش ها آنلاین برگزار شد. همزمان تالار استاد فقیه در شیراز میزبان این اثر بود که با توجه به شرایط کرونایی با استقبال بسیار بی نظیری رو به رو شد و همین امر باعث شد تا در اسفند ماه باز هم این نمایش توسط کارگردان به روی صحنه برده شود.
نمایش جی جی بی جی که توسط میتراتوکل پورصالح کارگردانی میشود تا پانزده تیرماه در تالار استاد هودی واقع در بوستان آزادی به روی صحنه خواهدرفت.او گفت امیدوارم با کمک عزیزان و تلاشگران در عرصه تئاتر بتوانیم از این نمایش کهن و جذاب شیرازی حمایت کنیم و جی جی بی جی را برای نسل بعد ازخود زنده نگه داریم و به دنیا به عنوان بخشی از فرهنگ و هنر شهر شیراز معرفی کنیم.
عوامل نمایش عروسی مبارککارگردان: میترا توکل پور صالح
منشی صحنه: پردیس خوشخومدیر صحنه: مریم ذوالفقاریساخت عروسک: نسیم شیرزادیطراحی و ساخت دکور: محمد ابوعلیصدا پیشه (صفیرزن)و عروسک گردان: غزل یوسفی
بازیگر: محمدابوعلینوازنده ضرب: حسن قنبرزادهنوازنده ویولن: سیروس رفیعیروابط عمومی و مدیر رسانه: محمدحسین فلاح زاده